

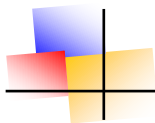

Zborové listy

Z obsahu:

Zdravá cirkev
Metodizmus, evanjelikálne prebudenie
v Británii v 18. storočí
Slovo pre deti: O čom učil Ježiš?

ZDRAVÁ CIRKEV

Úvod

Aký zbor hľadáte. Možno ste sa nad tým ešte nezamýšľali. Skúste to na chvíľu a pouvažujte, ako by mal vyzerat' ideálny zbor. „Ideálny zbor je miesto s...“

Krásnou hudbou - hudbou, ktorá je natrénovaná a nacvičená. Nechcete gitary a bicie. Chcete spevokol a huslistov. Krásna hudba oslavuje Boha. Alebo, možno práve chcete gitary a bicie, chcete niečo súčasné a moderné. Takú hudbu predsa ľudia počúvajú v rádiu, tak im ju prinesme.

Možnože hudba pre vás nie je taká podstatná ako kázanie. Chcete zbor, v ktorom budú dobré a zmysluplné kázne, no nie ťažkopádne. Biblické, ale nie nudné, praktické, ale nie vytrhnuté z kontextu a zákonnícke. Jasné, že osobnosť kazateľa zohráva úlohu v tom, aké sú kázne. Existujú rôzni kazatelia: náročný akademik, ktorý miluje dogmy a neusmieva sa, zábavný chlapík s miliónom príbehov, rodinný poradca, ktorý „všade bol“. Väčšina z nás má isté očakávania od kazateľa, či nie? Možno hľadáte zbor, kde sa budú ľudia nachádzať v rovnakom životnom období, ako vy. Na rovnakej vlnovej dĺžke. Budú rozumieť, čím prechádzate, lebo si tým tiež prechádzajú. Tiež práve doštudovali. Tiež majú malé deti. Tiež idú do dôchodku. Tiež vedia, aké to je nakupovať v sekáčoch, či značkových butikoch. Tiež sú z mesta, alebo možno z dediny.

No možno je pre vás najdôležitejšie to, či zbor ponúka možnosti, ako sa doň zapojiť - kde slúžiť, kde pomáhať dobrej veci. Kládie dôraz na evanjelizáciu? Kládie dôraz na misiu? Pomáha núdznym? Ponúka možnosť vám a vášmu synovi, zblížiť sa s inými otcami a synmi? A čo možnosť pomôcť pri práci s deťmi? Dokáže svojím programom zaujať vaše deti, či tínedžerov? Predpokladám, že niektorí hľadajú zbor, ktorý „žije Duchom“. Vedie nás Duch, takže chcete zbor, v ktorom sú ľudia vnímaví na jeho hlas, vnímaví na jeho prácu, kde ľudia veria v ohromné veci, ktoré dokáže. Už vás unavuje motať sa okolo tých, čo zarmucujú Ducha a milujú tradície. Duch predsa koná nové veci! Dáva nám nové piesne!

Alebo len hľadáte zbor, v ktorom sa budete cítiť určitým spôsobom. Zvyčajne to takto neformulujete, ale ak ste si zvykli na zbor, ktorý pripomína nákupné centrum, alebo starý kostolík, alebo kaviareň, je normálne, že načas zastavíte sa a opätovne prehodnotíte, koho Biblia nazýva kresťanom.

VAŠE KREŠŤANSTVO A CIRKEV

Občas ma kresťanské vysokoškolské združenia poprosia, aby som rečnil pred študentmi. Pri niekoľkých príležitostiach začal týmito slovami: „Ak sa považujete za kresťana, ale nie ste členom cirkvi, do ktorej chodievate, obávam sa, že ste možno na ceste do pekla.“

Možno si vravíte, že takto iba získavam ich pozornosť. Ide mi iba o to, aby som šokoval? Nemyslím si. Snažím sa ich vyľakať a prinútiť, aby sa stali členmi zboru? Vôbec nie. Hovorím tým vari, že kresťanom sa niekto stáva členstvom? Absolútne nie! Prečo teda začínať týmto varovaním? Chcem, aby pochopili, že pre život kresťana je nevyhnutné mať zdravý zbor a oddanosť cirkvi príznačnú pre Krista a jeho nasledovníkov.

Mnohí kresťania majú tendenciu vnímať kresťanstvo ako osobný vzťah s Bohom a nič iné. Vo všeobecnosti vedia, že tento „osobný vzťah“ má isté dôsledky na to, ako by mali žiť. Obávam sa, že mnohí z nich si neuvedomujú, že ten najdôležitejší vzťah s Kristom si vyžaduje aj množstvo druhoradých osobných vzťahov - vzťahov, ktoré Kristus ustanovuje medzi nami a jeho telom, cirkvou. Boh nechce, aby sme tieto vzťahy vyberali podľa ľubovôle spomedzi kresťanov „tam kdesi“. Chce nás zasadiť do vzťahov so skutočnými ľuďmi z mäsa a kostí, ktorí nám budú stúpať na otlaky. Prečo sa teda obávam, že ak sa považujete za kresťana, ale nie ste právoplatným členom miestneho zboru kam chodíte, môžete ísť do pekla? Zamyslite sa nachvíľu spolu so mnou nad tým, kto je kresťan.

KTO JE KREŠŤAN

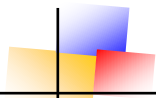
Kresťan je v prvom rade niekto, komu boli odpustené hriechy a bol zmierený s Bohom Otcom prostredníctvom Ježiša Krista. To sa stane, keď človek oľutuje svoje hriechy a vloží vieru v dokonalý

život, zástupnú smrť a vzkriesenie Ježiša Krista, Božieho Syna. Inými slovami, kresťan je niekto, kto dosiahol koniec seba i vlastných morálnych zdrojov. Spoznal, že v neposlušnosti voči Bohom plne zjavenému zákonu, svojím životom uctieval a miloval iné veci miesto Boha. Veci, ako napríklad kariéra, rodina, to, čo možno kúpiť za peniaze, názor ľudí, úctu rodiny a spoločenstva, priazeň takzvaných bohov či iných náboženstiev, duchov tohto sveta, ale aj dobré veci, ktoré môže človek vykonať. Zistil tiež, že tieto modly sú páni, ktorí človeka zničia dvakrát. Ich nenásytnosť nemožno ukojiť v tomto živote a v tom budúcom vzbudzujú Boží spravodlivý hnev, smrť a odsúdenie, ktoré už kresťan sčasti (veľmi milosrdnej) zakúsil v útrapách tohto sveta.

Kresťan preto vie, že ak by mal aj túto noc zomrieť a postaviť sa pred Boha a ak by sa ho On opýtal: „Prečo by som ti mal dovoliť vstúpiť do mojej blízkosti?“ kresťan by odpovedal: „Nemal by si. Zhrešil som a dlžím ti viac, ako dokážem kedy splatiť.“ No neskončil by tam. Pokračoval by: „No pre tvoje veľké sľuby a milosť, som úplne závislý od krvi Ježiša Krista, ktorú preliam namiesto mňa. Zaplatil tak môj morálny dlh a uspokojil tvoje sväté a spravodlivé nároky a odstránil tvoj hnev voči hriechu.“ Na základe tejto spravodlivosti v Kristovi je kresťan človekom, ktorý objavil počiatok slobody z otroctva hriechu. Tam, kde nemohli byť modly a iní bohovia nikdy nasýtení a ich žalúdky plné, Božie uspokojenie v Kristovom diele znamená, že človek vykúpený zo zatratenia je vďaka nemu slobodný! Po prvýkrát v živote sa môže kresťan obrátiť hriechu chrbtom, nie ho iba otrocky vymeniť za iný. A nielen to. Jeho miesto zaujme Svätým Duchom daná túžba po Ježišovi Kristovi a Kristovej vláde v živote. Kde sa Adam pokúsil vytlačiť Boha z trónu a posadiť naň seba, tak kresťan sa teší, že Kristus kraluje. Hľadá na Ježišov život a usiluje sa byť ako jeho Spasiteľ. Kresťan je predovšetkým človek, ktorý sa zmieril s Bohom v Kristovi. Kristus utišil Boží hnev a tým prehlásil kresťana za spravodlivého pred Bohom. Je povoláný k životu spravodlivosti a žije v nádeji, že sa jedného dňa zjaví pred Božím majestátom v nebesiach.

A to vôbec nie je všetko! Po druhé, kresťan je človek, ktorý bol vďaka zmiereniu s Bohom zmierený aj s Božím ľudom. Pamätáte

sa na príbeh v Biblii, ktorý nasledoval po páde Adama a Evy a ich vyhnaní zo záhrady? Príbeh o jednom človeku, ktorý zabíja druhého - Kain usmrcujúci Ábela. Ak je snaha zhodiť Boha z trónu, vo svojej najhlbšej podstate, snahou dosadiť naň nás samých, tak potom nedopustíme, aby nás oň pripravila iná ľudská bytosť. Ani náhodou. Adamovo narušenie spoločenstva s Bohom malo za následok okamžité narušenie spoločenstva so všetkými ľuďmi. Každý hrá sám za seba.

Preto by nás nemali prekvapiť Ježišove slová: „Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon i proroci: Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou a milovať budeš svojho blížneho ako seba samého" (Mt 22:34-40). Tieto prikázania k sebe patria. To prvé sa prejavuje tým druhým a to druhé potvrdzuje to prvé.

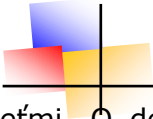
Byť zmierený s Bohom skrze Krista tak znamená byť zmierený s každým, kto je zmierený s Bohom. Pavol v prvej polovici 2.kapitoly listu Efezanom opisuje veľkú záchranu, ktorú nám Boh daroval v Kristovi Ježišovi. V druhej polovici 2. kapitoly hovorí, čo to znamená pre vzťah medzi Židmi a pohanmi a všeobecne medzi tými, ktorí sú v Kristovi. Píše:

Ved' on je náš pokoj, keď oboch spojil v jedno a svojím telom zbúral rozdeľujúci múr nepriateľstva, keď zbavil platnosti zákon prikázaní s jeho nariadeniami, aby v sebe z dvoch stvoril jedného nového človeka a nastolil pokoj. Oboch zmieril s Bohom v jednom tele, na kríži usmrtil ich nepriateľstvo (Ef 2:14-16).

Teraz tí, čo patria Bohu sú „spoluobčanmi" a „členmi Božej rodiny" (v. 19). Sme „spojení" Kristom v „Boží príbytok" (v. 21). Toľko bohatých obrazov, z ktorých si môžeme vyberať!

RODINA, SPOLOČENSTVO A TELO

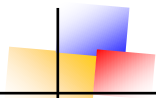
Možno nám úvaha nad obrazom rodiny pomôže porozumieť tomu, že byť zmierený s Bohom znamená byť zmierený aj s jeho ľuďmi. Ak ste sirota, neadoptujte si rodičov. To oni si adoptujú vás. Ak sa vaši adoptívni rodičia volajú Kováčovci, jedávate rodinné večere Kováčovcov so svojimi rodičmi a všetkými ich

deťmi. O detskú izbu sa v noci delíte so všetkými Kováčovými súrodencami. Keď učiteľka v škole kontroluje dochádzku a povie „Kováč?“ zdvihnete ruku tak, ako to robil váš starší brat pred vami a vaša mladšia sestra po vás. Nerobíte tak preto, lebo ste sa rozhodli hrať sa na „Kováča“, ale preto, lebo niekto zašiel do detského domova, a povedal: „Budeš Kováč.“ V ten deň ste sa stali niekoho dieťaťom a niekoho súrodencom. Ibaže vy nie ste Kováč. Ste kresťan, pomenovaný po tom, ktorý vás adoptoval - po Kristovi (Ef 1:5). Teraz ste súčasťou celej Božej rodiny. „Veď aj ten, kto posväcuje, ako aj tí, čo sú posväcovaní, pochádzajú z jedného“ (Heb 2:11). Toto nie je žiadna dysfunkčná rodina, v ktorej sú si členovia vzájomne odcudzení. Je to spoločenstvo. Keď vás Boh „povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána“ (1Kor 1:9), povolal vás tiež do „spoločenstva“ celej rodiny (1Kor 5:2). Nie je to spoločenstvo zo slušnosti, či formality. Je to telo zviazané našimi osobnými rozhodnutiami, ale tiež niečím väčším než ľudské rozhodnutie - osobou a dielom Krista. Bolo by rovnakým bláznovstvom povedať „nie som členom rodiny“, ako si odrezať vlastnú ruku či nos. Ako píše Pavol Korinťanom: „Preto oko nemôže povedať ruke: Nepotrebujem ťa!, ani hlava nohám: Nepotrebujem vás!“ (1Kor 12:21). V skratke, aby sme zodpovedali otázku, kto je kresťan, musíme sa rozprávať o cirkvi. Aspoň Biblia to tak robí. Je ťažké držať sa len jednej metafory o cirkvi, pretože Nová zmluva ich používa mnoho. Rodina a spoločenstvo, telo a nevesta, ľudia a cirkev, žena a jej deti. Taktiež Biblia nerozumie, čo znamená byť kresťanom mimo spoločenstva cirkvi. Cirkev nie je miesto. Sú to ľudia - Boží ľud v Kristovi.

VSTÚPIŤ DO SKUTOČNEJ CIRKVI

Keď sa človek stane kresťanom, nestane sa súčasťou miestnej cirkvi len preto, lebo je to dobrým zvykom pre duchovný rast. Stane sa jej súčasťou, pretože je to vyjadrenie toho, čím ho Kristus urobil - súčasťou Kristovho tela. Byť zjednotený s Kristom znamená, byť zjednotený s každým kresťanom. No táto všeobecná jednota musí nadobudnúť živú, dýchajúcu podobu v miestnom zbore. Teológovia občas hovoria o rozdiel medzi všeobecnou cirkvou (všetci kresťania v priebehu celej histórie) a miestnou cirkvou (ľudia, ktorí sa stretávajú na konci vašej ulice, aby

počúvali kázané Slovo, praktizovali krst a Večeru Pánovu). Až na pár zmienok o všeobecnej cirkvi (ako napr. v Mt 16:18 a vo väčšine Listu Efezanom) sa väčšina z nich v Novej zmluve týka miestnych zborov, ako keď Pavol píše „cirkvi v Korinte“ alebo „cirkvám v Galácii“.

Nasledujúce slová budú možno trochu drsné, ale veľmi dôležité. Vzťah medzi naším členstvom vo všeobecnej cirkvi a naším členstvom v miestnej cirkvi je v mnohom podobný vzťahu medzi spravodlivosťou, ktorú nám Boh dal skrze vieru a skutočným praktizovaním spravodlivosti v našom každodennom živote. Keď sa vierou staneme kresťanmi, Boh nás prehlási za spravodlivých. No aj tak nás stále volá k tomu, aby sme aktívne konali spravodlivosť. Človek, ktorý si ďalej šťastne nažíva v nespravodlivosti, vyvoláva otázku, či skutočne niekedy mal Kristovu spravodlivosť (pozri Rim 6:1-18; 8:5-14; Jk 2:14-15). Rovnako je to aj s tými, ktorí sa odmietajú pridať do miestnej cirkvi. Stať sa jej súčasťou je prirodzeným dôsledkom, potvrdením, Kristovho diela. Ak nemáte záujem stať sa súčasťou reálnej skupiny kresťanov, ktorí veria v evanjelium a kážu Bibliu, možno by ste mali skúmať, či naozaj patríte do Kristovho tela. Načúvajte pozorne tomu, čo hovorí autor Listu Hebrejom:

Neochvejne sa pridržajme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prisľúbenia, je verný. Venujme pozornosť jeden druhému a povzbudzujme sa k láske a dobrým skutkom. Neopúšťajme naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujeme, a to tým väčšmi, čím väčšmi vidíte, že sa blíži Kristov deň. Ved' ak dobrovoľne hrešíme po tom, čo sme poznali pravdu, nemôžeme počítať s nijakou obetou za hriechy, ale iba s hrozným súdom a žiarou ohňa, ktorý strávi odporcov (Heb 10:23-27).

Ak je náš vzťah s Bohom skutočný, musí sa pretaviť do dennodenných rozhodnutí, aj keď to môže byť pomalý proces plný prešľapov. Boh naozaj mení svoj ľud. Nie je to dobrá správa? Tak teda, priateľ, neuspokoj sa s neistou predstavou, že ti Kristus daroval svoju spravodlivosť, ak sa neusiluješ o spravodlivý život.

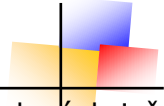
Rovnako sa nedaj oklamať neurčitou predstavou všeobecnej cirkvi, do ktorej patríš, ak sa nesnažíš svoj spravodlivý život žiť spoločne s konkrétnym zborom. Až na ojedinelé výnimky pravý kresťan buduje svoj život so životmi iných veriacich cez konkrétny zbor. Vie, že ešte „nedorazil“. Stále je „padlý“, potrebuje pred niekým vyznávať hriechy a potrebuje vyučovanie miestneho spoločenstva, ktoré nazývame cirkevným zborom. A oni potrebujú jeho. Keď sa stretávame, aby sme oslavovali Boha a preukazovali si lásku a dobré skutky, reálne dokazujeme, že Boh nás zmieril so sebou a s druhými. Ukazujeme svetu, že sme boli zmenení nie tým, že sa učíme biblické verše naspamäť, modlíme sa pred jedlom, dávame desiatky a počúvame kresťanské rádio, ale tým, že čoraz viac ukazujeme ochotu prijímať, odpúšťať a dokonca milovať hrbu „spoluhriechnikov“.

Nemôžeme prejavovať lásku ani radosť, ani pokoj, ani trpezlivosť, ani láskavosť tak, že budeme osamote sedieť na ostrove. Nie, toto všetko môžeme prejsť len vtedy, keď nám ľudia, ktorých sme sa zaviazali milovať, dajú pádne dôvody na to, aby sme ich nemilovali, ale my sa rozhodneme milovať ich napriek tomu.

Vidíte to? Práve tam sa to deje - priamo uprostred skupiny hriechnikov, ktorí sa rozhodli vzájomne sa milovať - tam sa prejavuje evanjelium. Cirkev je viditeľným zobrazením evanjelia vtedy, keď jeden druhému odpúšťame tak, ako Kristus odpustil nám. Keď sa jeden voči druhému zaviazame tak, ako sa Kristus zaviazal voči nám. Keď kladieme život za druhého tak, ako Kristus položil ten svoj za nás.

Spoločne môžeme ukazovať evanjelium Ježiša Krista tak, ako by sme to sami nikdy nedokázali. Často počujem kresťanov hovoriť o rôznych duchovných daroch. No zaráža ma, ako často si ľudia myslia, že Boh nám dal toľko darov len preto, aby sme vedeli zaobchádzať s hriechmi iných kresťanov v zbere. Moje hriechy sú pre teba príležitosťou využiť tvoje dary.

Zhromaždite skupinu mužov a žien, mladých a starých, čiernych a bielych, aziatov a Afričanov, bohatých a chudobných, nevzdelaných a vzdelaných so všetkými ich rozličnými talentami,

darmi a charizmami. Uistite sa, že všetci vedia, že sú chorí, hriešni a že ich zachránila milosť. Čo dostanete? Základ pre cirkev! Ak je vaším cieľom milovať všetkých kresťanov, dovoľte mi navrhnúť, ako na to. Pridajte sa najskôr ku konkrétnej skupine skutočných kresťanov so všetkou ich slabosťou a pochabosťou. Držte sa ich zubami-nechtami osemdesiat rokov. Potom sa vráťte a pohovárime sa o tom, ako ste porástli vo svojej láske k všetkým kresťanom.

výňatok z knihy Zdravá cirkev, Mark Dever

Metodizmus, evanjelikálne prebudenie v Británii v 18. storočí

Náš pojem *prebudenie* pri jeho aplikácii na anglosaské (anglické a americké) *revivals* musí dostať trochu iný obsah ako sme zvyknutí. V anglosaskej skúsenosti je slovo *revival* spojené so skúsenosťou prenikavého oživenia cirkvi a následnou transformáciou celej spoločnosti, s masovým rastom cirkvi, s entuzialistickými skúsenosťami a so širokou teologickou reflexiou.

Podobne ako slovo *revival*, aj anglické slovo *evangelical* má od 18. posunutý obsah. Do tejto doby *evangelical* by sme voľne mohli preložiť ako protestantský (luteránsky alebo reformovaný). Od prebudenia v 18. storočí, keď bolo slovo *evangelical* v Británii stotožnené s pojmom metodistický, označuje toto slovo v angličtine určitý typ protestantizmu, ktorý zdôrazňuje osobné a evanjelizačnú angažovanosť v spoločnosti.

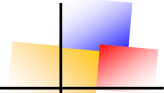

ČÍSLOVANIE	OBDOBIE	MIESTO	OSOBNOSTI
"PRVÉ" evanjelikálne prebudenie	1734 - 1780	Veľká Británia Trinášť kolónii	WHITEFIELD John WESLEY Jonathan EDWARDS
"DRUHÉ" evanjelikálne prebudenie	1792 - 1842	Európa USA	Robert HALDANE Charles FINNEY
"TRETTE" evanjelikálne prebudenie	1857 - 1859	New York - USA Wales, Ulster, Írsko	Jererniah LANPHEER
"ŠTVRTÉ" evanjelikálni prebudenie	1904 - 1930	Wales USA	Evan ROBERTS PARHAM, SEYMOUR

JOHN WESLEY A METODIZMUS

S evanjelikálnym prebudením je nerozlučne spojené meno Johna a Charlesa WESLEYOVCOV. WESLEYHO predkovia boli non-konformisti - obaja starí otcovia boli r. 1662 vylúčení zo štátnej cirkvi. Jeho otec, Samuel, však až do svojej smrti pôsobil v anglikánskej cirkvi v drsnom vidieckom zbore v Epworthe. John bol pätnástym synom (jeho brat Charles osemnástym) v rodine s devätnástimi deťmi. Najprv chodil do školy v Londýne, roku 1720 išiel John študovať do Oxfordu (Christ Church College) a Charles ho tam nasledoval. V rokoch 1726-29 sa John stal otcovým pomocníkom a r. 1728 bol ordinovaný za anglikánskeho kňaza.

WESLEY nemal v pláne rozísť sa s anglikánskou cirkvou. Preto nezakladal pre svojich konvertitov zbory, ale "náboženské spoločnosti". Hnutie však rástlo a potrebovalo kazateľov, ale len málo anglikánskych duchovných bolo ochotných pracovať v metodistických spoločnostiach, preto WESLEY musel zamestnať laikov. Márne sa však snažil získať pre nich od anglikánskej cirkvi ordináciu. Prvýkrát porušil kánony anglikanizmu, keď ordinoval pracovníkov pre prácu v Amerike. Metodizmus bol prenesený do

Ameriky r. 1766, ale po americkej revolúcii za nezávislosť a po mnohých márných kusoch získať ordinovaných kňazov pre prácu v Amerike, John WESLEY "oddelil" dvoch mužov ako diakonov a presbyterov. Tu došlo k rozchodu s anglikánskou cirkvou, ktorý bol za týchto okolností nevyhnutný.

WESLEYHO teológiu môžeme charakterizovať ako teológiu svätosti (alebo "posvätenia"). WESLEY veril nielen v ospravedlnenie vierou, ale aj posvätenie vierou. Roky pred svojou osobnou skúsenosťou, bol presvedčený, že svätosť je podstatou biblického kresťanstva. V tejto teológii primárnym cieľom vykúpenia je návrat k svätosti. Hriešny stav človeka, jeho duchovná nemoc, sa uzdravuje odložením starej prirodzenosti a oblečením novej prirodzenosti „ktorá je stvorená podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti (Ef 2:24). WESLEY veril, že posvätenie je vlastným centrom evanjelia. Je to proces, ktorým sa ľudia stávajú svätými a začína sa znovuzrozením. Človek začína milovať Boha, ale takto začaté posvätenie ešte nie je úplné. K plnému posväteniu dochádza tam, kde ľudské srdce je očistené Svätým Duchom, ktorý dáva schopnosť dokonale milovať Boha. WESLEY používal pojem kresťanská "dokonalosť" (perfection), pod čím rozumel „pokornú, trpezlivú lásku k Bohu a k blíznym, ovládanie svojich nálad, slov a činov“, ktorá neznamená, že od nej nie je možné odpadnúť, ani neznamená bezhriešnosť.

Prebudenie v amerických trónastich kolóniách

Spojené štáty americké, populárnou skratkou Amerika, sú považované mnohými americkými ale aj ne-americkými evanjelikámi za špecificky kresťanskú krajinu, pričom sa slovom *kresťanská* rozumie "postavená na biblických základoch" v zmysle protestantskej reformácie. Toto tvrdenie znie poburujúco nielen pre európskych katolíkov, ale aj moderných amerických sekulárnych humanistov. Historici však pripúšťajú, že "...budúcnosť Spojených štátov bola vo veľkej miere formovaná tými, ktorí so sebou priniesli veľmi špecifickú formu radikálneho protestantizmu, ktorý spájal horlivú morálnu precíznosť s evanjelikálnym dôrazom na osobnú náboženskú skúsenosť

a s rozhodnosťou urobiť štát zodpovedným za podporu týchto morálnych a náboženských ideí."

Na území dnešných Spojených štátov bola prvá kresťanská misia založená španielmi na Floride r. 1521. Severná časť severoamerického kontinentu bola najprv osídľovaná Francúzmi, ktorí tu založili prvú trvalú kolóniu v Quebecu r. 1608 a mali v pláne založiť veľké francúzske impérium na Novom svete. Francúzska vláda však prakticky zničila svoj vlastný plán tým, že podriadila koloniálne záujmy ambicióznejšej európskej politike. Koniec francúzskeho sna prišiel na konci Sedemročnej vojny (1756- 1763), keď všetky francúzske dŕžavy východne od Mississippi (okrem New Orleans) boli odovzdané Anglicku. Táto udalosť významnou mierou oslabilu francúzsku katolícku cirkev na tomto území. Pre budúce Spojené štáty mala mať oveľa väčší význam imigrácia európskych protestantov. Tvrdí sa, že jedným z najsilnejších vedľajších vplyvov reformácie bol duchovný motív, ktorý dala utláčaným k emigrácii. Práve ich motívy úniku pred útlakom a ideály o slobodnej spoločnosti dodnes charakterizujú americkú spoločnosť.

ANGLIKÁNI

Angličania obsadili Newfoundland už r. 1497, ale až do zničenia španielskej Armady r. 1588 sa viac-menej obmedzovali na pirátske prepadávanie španielskych lodí a kolónií. Prvá trvalá anglická kolónia s názvom Virginia bola založená až r. 1607. Osadníkmi boli anglickí šľachtici a všetci boli členmi anglikánskej cirkvi, ktorá ostala štátnou cirkvou Virginie až do r. 1776. Anglikanizmus však nikdy nebol populárny ani vo Virgínii ani v ostatných kolóniách. Cirkevné úrady nemenovali pre Nové Anglicko biskupa, čo oslabilo episkopálnu cirkev počas koloniálneho obdobia.

PURITÁNI, KONGREGACIONALISTI

V decembri r. 1620 Otcovia pútnici (The Pilgrim Fathers) z lode Mayflower založi osadu Plymouth v Novom Anglicku. Boli to puritáni-separatisti (Independents), ktorí r. 1608 opustili anglickú národnú cirkev a hľadali najprv útočisko v Holandsku. Odtiaľ sa vydali na cestu do Ameriky.

Oveľa väčšia skupina, ktorá prichádzala od r. 1628, boli puritáni vo vlastnom slova zmysle – tí ktorí si želali reformu zvnútra anglikánskej cirkvi. Z Anglicka boli vyhnaní represáliami za vlády KAROLA I. a usadili sa v Massachusetts.

V rokoch 1620-1638 separatisti a anglikánski puritáni, založili kolónie Massachusetts Bay, Connecticut a New Haven. Zo začiatku boli medzi separatistami a anglikánskymi puritánmi nezhody, ale čoskoro sa tieto skupiny spojili do jednotného cirkevného systému a r. 1648 uzavreli dohodu, tzv. Cambridge Platform, ktorá je chartou amerického kongregacionalizmu, ktorý vidí rozhodujúcu cirkevnú autoritu v kongregácii. Americký kongregacionalizmus vznikol teda zo spojenia separatistov s puritánmi. V Novom Anglicku sa kongregačná cirkev stala štátnou cirkvou a anglikáni boli považovaní za nonkonformistov.

PRESBYTERIÁNI

Presbyterianizmus sa najprv objavil v Amerike v Holandskej reformovanej cirkvi. Roku 1626 Holandská východoindická spoločnosť založila kolóniu na rieke Hudson a pomenovala ostrov Manhattan Novým Amsterdamom. Holandská reformovaná cirkev prekvapila aj po tom, čo bola kolónia r. 1664 odovzdaná Angličanom a premenovaná na New York.

BAPTISTI

Baptisti považujú za svoj prvý americký zbor cirkevný zbor v Providence, Rhode Island. Keď Roger WILLIAMS (1604-1683) prišiel r. 1631 z Anglicka do Massachusetts, čoskoro bol označený za buriča a r. 1635 musel kolóniu opustiť. Utiel sa najprv k Indiánom, ale r. 1636 založil osadu Providence, kde ako prvý uzákonil slobodu vyznania, oddelenie cirkvi od štátu a rovnosť všetkých občanov. Kolónia Rhode Island sa stala útočiskom pre prenasledovaných a prototypom fungujúcej demokracie. Počet baptistov do doby Veľkého prebudenia (The Great Awakening) vzrastal len pomaly.

Až na jednu výnimku, kolóniu Maryland založenú r. 1632, ktorá bola katolícka, všetkých trinásť anglických kolónii v Amerike malo protestantské začiatky a práve tu vzniklo Veľké prebudenie.

Takmer všetci protestantskí imigranti boli kalvinisti. Kalvinizmus vo svojej najčistejšej podobe bol do Ameriky prinesený Škóťmi a Holanďanmi, ktorí tu založili presbyteriánske a reformované cirkvi. Niektorí skorí kolonisti priniesli aj modifikovaný kalvinizmus anglických puritánov a separatistov. Ich názory mali mať neskôr pozoruhodný vplyv.

Skupiny ktorých pôvod bol v iných reformačných hnutiach - luteráni, ochranovská Jednota bratská, mennotisti – prišli neskôr a v menších množstvách.

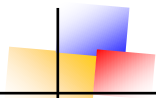
Roku 1690 boli takmer všetci obyvatelia kolónií (asi 250 000) britského pôvodu, ale už začali prichádzať aj hugenoti z Francúzska a mennoniti z Holandska. Tento pohyb sa na začiatku osemnásteho storočia ešte zintenzívnil. Bol tu tiež veľký príliv nemeckých protestantov, ktorí patrili hlavne k luteránskej cirkvi. Do polovice osemnásteho storočia bolo len v Pensylvánii 70 000 Nemcov, v celej Severnej Amerike ich bolo takmer 200 000. Títo nemeckí osadníci zaviedli do amerického kresťanstva, ktoré bolo do tej doby charakterizované kalvinizmom, nový teologický prvok.

Významným luteránskym vodcom bol hallský pietista Henrich Melchior MUHLENBERG (1711-1787), ktorý pracoval pod heslom ecclesia plantanda (cirkev musí byť zasadená) a r. 1748 založil prvú luteránsku synodu v amerických kolóniách.

THE GREAT AWAKENING (VEĽKÉ PREBUDENIE)

V Británii sa toto hnutie označovalo Evanjelikálne alebo Metodistické prebudenie (pojmy boli zámenné). V severoamerických kolóniách ho nazývali Veľkým prebudením (The Great Awakening). Americké prebudenie sa začalo r. 1734 v Northampton, Massachusetts za pôsobenia Jonathana EDWARDSA (1703-1758). Bolo to ešte pred obrátením George WHITTEFIELDA a bratov WESLEYOVCOV niektorí historici ho považujú za jeden zo zdrojov prebudenie v Británii.

Jedno miestne prebudenie je možné považovať za vlastný začiatok Veľkého prebudenie. Došlo k nemu v Northampton v Massachusetts za účinkovania Jonathana EDWARDSA. Jonathan EDWARDS sa narodil v East Windsore, Connecticut. V rokoch

1716-1723 absolvoval štúdiá na univerzite v novozaloženom Yale a r. 1727 sa stal kazateľom v kongregačnej cirkvi v Northamptone.

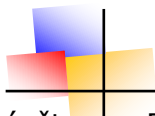
Jonathan EDWARDS, v ktorom sa spojilo geniálne myslenie s hlbokým kresťanským cítením, bol jedným z najväčších mysliteľov Nového sveta a je právom nazývaný "teológom prebudenia". Vo viacerých dielach sa zaoberal javom vyliatia Ducha Svätého a fenoménmi, ktoré ho sprevádzajú. V diele *The Distinguishing Marks of a Work of the Spirit of God* (Charakteristické znaky práce Ducha Svätého - 1741) uvádza päť charakteristických znakov prebudenia, ktoré podľa neho zaručujú, že ide o prácu Svätého Ducha:

- Vyvýšenie Ježiša Krista
- Útok na kráľovstvo temna
- Úcta a poslušnosť Písma
- Zdravé učenie
- Vyliatie Božej lásky prejavovanej praktickým spôsobom v láske k blížnym.

V diele *The Religious Affections* (Náboženské city) dokazuje, že: "Sväté Písmo všade stotožňuje pravé náboženstvo s náboženskými citmi ako sú: strach, nádej, láska, nenávisť, túžba, radosť, smútok, vďačnosť, súcit a horlivosť." Zároveň podrobne opisuje, kedy tieto city sú a kedy nie sú dôkazom pravého obrátenia. Jeho analýza dospieva k záveru, že nie je to kvantita citov, ale pôvod týchto citov u Boha, ktoré dokazujú prítomnosť pravej spirituality. Ak sú tieto city pravé, musia viesť k skutkom, ktoré súhlasia s Božím zákonom.

Ďalej odhaľuje omyly, ktoré je v prebudení nutné korigovať. Poukazuje na „skrytú duchovnú pýchu“ a upozorňuje, že je to jeden zo spôsobov, ktorým Satan môže zajať tých, ktorí sú činní v prebudení. Varuje pred neobmedzeným používaním laikov na kázanie a varuje pred telesnosťou skrytou pod „bozkom kresťanskej lásky“.

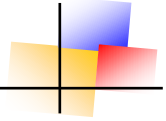
Najväčší vplyv však mal George WHITEFIELD (1714-1770), ktorý bol priekopníkom anglického prebudenia. V Trinástich kolóniách kázal na svojich siedmich cestách v rokoch 1738-1770. V septembri 1740 prišiel do Nového Anglicka na svoju druhú

návštevu. Počas šesťtýždňového kázania došlo k najväčšiemu prebudeniu, aké americké kolónie do tej doby zažili. V Bostone boli zástupy poslucháčov tak veľké, že WHITEFIELD musel kázať pod holým nebom. Svoju poslednú kázeň predniesol pred zhromaždením, ktorého počet odhadli na 20 000. Prebudenie pokračovalo v Bostone rovnakou intenzitou celých 18 mesiacov. Bolo založených tridsať nových "náboženských spoločností". Kostoly boli nabité. Bohoslužby sa pravidelne konali po domoch. Hovorilo sa, že dokonca aj vzhľad Bostonu sa zvláštne zmenil. Podobné správy sa hovorili aj z ostatných miest WHITEHELDOVHO triumfálneho ťaženia. V priebehu troch rokov okolo 150 zborov bolo ovplyvnených Veľkým prebudením nielen v Novom Anglicku, ale aj v New Yorku, New Jersey, Pensylvánii, Marylande a Virgínii.

Zborový kalendár

V súvislosti s neaktuálnosťou alebo chybami v zverejnenom kalendári akcií chceme upozorniť všetkých pravidelných návštevníkov našich aktivít, že aktuálne informácie by mali byť vždy k dispozícii na zdieľanom Google kalendári s názvom CB-KE. Odkaz naňho bol poslaný z adresy gyjak01@gmail.com všetkým, ktorí poskytli svoje maily do zborového adresára. Tento kalendár vyžaduje Google konto, ale aplikáciu Google kalendár je k dispozícii zadarmo pre všetky bežné operačné systémy (vrátane chytrých telefónov). Pokiaľ niekto mail s oznamom zmazal alebo prišiel oňho iným spôsobom a má záujem tento kalendár využívať, nech sa ozve na vyššie uvedenú adresu.

Slovo pre deti

O čom učil Ježiš?

Tri roky Ježiš chodil po mestách i dedinách a kázal. Občas zašiel aj do veľkého mesta Jeruzalem a vyučoval i tam. Hovoril, že nám priniesol dobrú správu: Božie kráľovstvo sa priblížilo. Božie kráľovstvo nie je miesto ako Slovensko, Nemecko či Austrália. Je oveľa väčšie než akékoľvek miesto. Patria doň všetci, ktorí milujú Ježiša ako svojho Pána a Spasiteľa a slúžia mu. jedného dňa sa Ježiš vrátil do Nazareta - mestečka, kde vyrastal. Požiadali ho, aby v synagóge čítal z Písma. Čítal z Izaiáša 61.

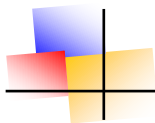

Izaiáš prorokoval, že príde ktosi, na kom spočíva Duch Svätý, a prinesie nám radostnú zvesť. Oslobodí zajatých a vráti zrak slepým.

Ježiš zvinul listinu, z ktorej čítal. Podal ju mužovi, ktorý opatroval tieto vzácne zvitky (obyčajní ľudia si nemohli dovoliť vlastniť ich). Ježiš si sadol. Oči všetkých sa upierali na neho. Čo sa stane? Čo povie? Keď rozprával, všetci pozorne počúvali. Ježiš povedal: „Dnes sa splnil Izaiášov prísľub.“ Ľudia zmĺkli. Vari chce Ježiš povedať, že je to On, o kom píše Izaiáš? Ohromné! Medzi ľuďmi zavládlo nadšenie a najradšej by Ježiša ihneď urobili kráľom. On však povedal: „Obráťte sa proti mne.“

A zrazu, namiesto vrúcneho prijatia, sa ľudia na Ježiša rozhnevali. Aký obrat! Chceli ho zabiť. V skutočnosti si nepriali žiť v Božom kráľovstve. Diabol opustil Ježiša po pokúšaní na púšti. No hľadal iný spôsob ako ho zničiť. V ten deň sa mu to takmer podarilo. Avšak Boh Ježiša chránil. Bolo toho viac, čo chcel Ježiš učiť. Nie však v Nazarete. Odišiel vyučovať do iných miest.

Evanjelium podľa Marka 1,15: Vraavel, naplnil sa čas a priblížilo sa kráľovstvo Božie. Kajajte sa a verte v evanjelium!

Staršovstvo informuje:

- Staršovstvo riešilo otázky spojené s opravou fasády zborového domu a steny vo dvore. Kvôli použitiu špeciálnej omietky bude cena o dosť vyššia ako očakávaná.
- Misijní pracovníci Kris a Paula Lundgaardovci a manž. Sabolovci sa rozhodli pripojiť k práci MTW v rámci nášho zboru.
- Pre potreby zboru boli zakúpené ďalšie dva skladacie stoly.
- 17.11. sa v Poprade uskutoční pastorálna konferencia, ktorá bude jednať o problematike postavenia a služby žien v cirkvi.
- Br. O. Straka bude pokračovať vo funkcii koordinátora firemnej mobilnej siete CB v SR.

Zborové listy vydáva Zbor Cirkvi bratskej, Kováčska 31, Košice.

Len pre vnútornú potrebu.

Uzávierka nasledujúceho čísla je v stredu 28.10.2018

Za príspevky vopred ďakujeme.

Redakcia: J.Homišín

Jazyková korektúra: J.Homišín

Grafická úprava: M.Petrejčík

Web: <http://www.cbke.sk>

Organizačné informácie

Pravidelné stretnutia:

- ✚ **Nedeľné zhromaždenie:** o 10.00 hod. v modlitebni.
- ✚ **Modlitebné stretnutia:** v nedeľu o 9:30 v zborovej miestnosti
- ✚ **Biblické hodiny:** v stredu o 17:00 hod. v modlitebni
- ✚ **Program pre deti:** každú nedeľu v priebehu hlavného zhromaždenia

Kazateľ je k dispozícii k pastoračným rozhovorom v každom čase.

Kontakty:

Kancelária zboru: 055/622 5424; kazateľ Rastislav Betina 0948 235 035

Ďakujeme za podporu práce zboru, jednotlivých zborových činností a aktivít vašim finančným darom na účet:

SK76 0900 0000 0050 2302 2870 - zabezpečenie každodenného chodu zboru

SK78 3100 0000 0043 5012 9742- pre investičnú Výstavbu Bardejovská

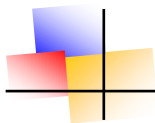
Služba pri ozvučení: Ján Havrila

Služba prekladu kázne: Daniel Liška, Marcel Kuzma

Modlitebné podnety:

- ✚ Za brata kazateľa a jeho rodinu
- ✚ Za všetky stretnutia v zbore, za ich duchovný úžitok
- ✚ Za duchovnú jednotu zboru
- ✚ Za evanjelizačnú a svedeckú službu
- ✚ Za misiu doma a v zahraničí
- ✚ Za rodiny za výchovu detí v duchu evanjelia
- ✚ Za našich chorých a dôchodcov
- ✚ Za uzdravenie Zuzky, ktorá je vážne chorá

Program na mesiac október 2018

		Zmena programu vyhradená.
7.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
9.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place
10.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place
11.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place
13.	So	16:30 LEGO klub
14.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova
16.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place
17.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place
18.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place
21.	Ne	10:00 Vďakyvzdanie a oslava 30.výročia otvorenia modlitebne (kaz. Rastislav Betina)
23.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place
24.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place
25.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place
28.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
30.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place
31.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place
1.11	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place
4.11	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. R. Betina) Večera Pánova

* *The Meeting Place* adresa: Strojárska 1061/3, 040 11 Košice